TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Helsinki 21.4.2017/ra
Dnro 1257/031/2017

EDUSKUNTA
Lakivaliokunta

asia: **U 13/2016vp ECRIS-jatkokirjelmä**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Yleistä

Tämän hetken tiedon mukaan myöhemmin annettaisiin ECRIS-direktiiviehdotusta täydentävä asetus, joka sisältäisi keskitettyä tietojärjestelmää koskevan ehdotuksen. Direktiivissä puolestaan olisi muuta yhteistyötä koskeva sääntely.

Komission ehdotuksen tarkoituksena on luoda menettely, jonka avulla voidaan selvittää, missä jäsenvaltioissa on kolmansien maiden kansalaisia koskevia rikosrekisteritietoja. Sormenjälkitietojen käytön tavoitteena on lisätä tämän selvittämisen luotettavuutta.

ECRIS-järjestelmän avulla jäsenvaltiot pystyvät kohdistamaan tietopyyntönsä oikeisiin jäsenvaltioihin.

Käsiteltävänä olevan jatkokirjelmän mukaan Suomi suhtautuu ECRIS-direktiiviehdotuksen tavoitteisiin lähtökohtaisesti myönteisesti.

Tämä Suomen näkemys on oikea ja perusteltu.

Suomen kanta

Sormenjälkitiedot ja välttämättömyys

1) Suomi on ensisijaisesti katsonut, että ECRIS-sääntelyllä ei pidä velvoittaa jäsenvaltioita sormenjälkitietojen käyttämiseen.
2) Toissijaisesti Suomi katsoo, että neuvotteluissa tulisi pyrkiä ratkaisuun, jossa velvoitetaan sormenjälkitietojen käyttämiseen ECRIS-yhteistyössä vain silloin, kun sormenjäljet on kansallisen lainsäädännön mukaan kerätty rikosprosessin aikana.
3) Suomen tulisi pyrkiä ratkaisuun, jossa sormenjälkitietojen kerääminen olisi oikeasuhtaista ja hyväksyttävää.

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi

4) Valtioneuvosto ei tässä vaiheessa kannata ECRIS-yhteistyössä käytettäväksi muita biometrisiä tietoja kuin sormenjälkitietoja.

Koska esimerkiksi Suomessa säädetään tarkasti siitä, missä tilanteissa rikosprosessin aikana otetaan biometriset tunnisteet henkilöltä, syntyisi tilanne, jossa ECRIS-järjestelmästä johtuen biometrisiä tunnisteita kerättäisiin laajemmin kuin rikosprosessin eri vaiheiden kannalta on tarpeen.

Käsiteltävänä olevassa jatkokirjelmässä viitataan uuden tietosuojadirektiivin (EU) 2016/680 10 artiklaan. Sen mukaan luonnollisen henkilön yksiselitteiseen tunnistamiseen tarkoitettuja biometrisia tietoja saa käsitellä vain, jos se on ehdottoman välttämätöntä ja että tarvittavat suojatoimet on järjestetty. Sanotun välttämättömyys-edellytyksen lisäksi tuolloin asiasta on lisäksi säädettä unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä.

Koska ehdotuksessa ei ole riittävästi perusteltu välttämättömyyttä, pidän Suomen edellä esitettyjä näkemyksiä oikeina ja perusteltuina.

Sormenjäljet ja käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate

5) Valtioneuvosto katsoo, ettei poliisiasiain tietojärjestelmään jo rikosprosessin aikana tallennettujen sormenjälkitietojen käyttöä ECRIS-yhteistyön tarpeisiin voida katsoa loukkaavan käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatetta.

Edellä esitetty näkemys vastaa tietosuojadirektiivin 4 artiklassa säädettyä, eikä siten aiheuta muutosta direktiivissä säädettyyn. Tällöin on kuitenkin huomioitava myös edellä esitetty välttämättömyysperiaate.

Luovuttamista koskevat periaatteet

6) Suomi katsoo, että rekisteritietojen luovuttamisesta pitäisi voida päättää se jäsenvaltio, jonka tiedoista on kyse.

Tämä on henkilötietojen suojaan liittyvien oikeuksien ja vastuiden kannalta oikea näkemys.

Tuleva asetusehdotus keskitetystä järjestelmästä ja EU:n muut tietojärjestelmät

7) Käsitykseni mukaan Suomi varaisi oikeuden tehdä arvionsa em. asioista sitten, kun tiedossa olisi komission näitä asioita koskevat ehdotukset.

Tämäkin on asian tässä vaiheessa aivan perusteltu ja hyväksyttävä näkemys.

Muut kommentit

Käsitykseni mukaan kirjelmässä on arvioitu oikein EU:n oikeuden mukaista oikeusperustaa.

Reijo Aarnio
tietosuojavaltuutettu

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi